

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:  
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona  
negyed évre 3 kor.

**POLITIKAI NAPILAP**  
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdájs  
Batthyány-utca 5. sz.

## Március 15.

Régen volt Magyarországnak ilyen március 15-dikéje, mint ma.

A legellenetesebb érzelmek küzdelmei talán még egyszer sem zavarták meg a szabadság emléknepjének ünnepies hangulatát, csak ma.

Magyar a magyar ellen talán még a testvérharcokban sem árult el annyi bizalmatlanságot mint ma, a nagy március 15-dikének 57-ik évfordulóján.

Magyar a magyarral szemben talán még soha sem tartotta előjognak azt, hogy magyarnak nevezhesse magát, csak ma.

Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak fölöttünk; akaratlanul, mint a viharzó tengerek ismeretlen vizein hanyatottak ajkain, támad ajkainkon az imádság:

Isten, óvd meg hazánkat a veszedelemtől, vezessen gondviselő kezed a biztos partok irányaira.

És az imára mind az a csüggedés, bizonytalanság, harag, aggodalom, mely beviharozza lelünköt, az Isten sugalmazására, ami a hazaszeretet, mint a vihar elemei szívárványnyá egyesülnek, mely hazánk fölött boltozik és a lelkekben feltámad e nagy emléknepben a remény, a szabadság, a magyar szabadság reménye is.

Mint a megfenekelt bibliai bárkának lakói, reményteljesen várjuk a sötét vizek felől visszaráporkodó szárnyasokat. Epekedéssel keressük csöreibben a zöldelő ágat. És ha nem is játszik a szárnyak csapkodása által meglebbentett szellő a madár által röpitett galy leveleivel, — mert hiszen nincs e galy, nem nehezíti a lég szárnyasainak útját, — mégis az e napon támadt ima által a lelkek bübajos szívárványává tömörült érzelmeknek, a lelkek reményé-

nek nagyságában, egybe olvad a nemzet a szabadság, a magyar szabadság szentséges eszméjében.

Megszűnnek az ellentétek, mert a remény csodás fénye megvilágítja, átlátszóvá teszi a melleket, s bennük mepillantjuk a mozgató erőt, a haza és szabadságszeretetet, mely minden- kiben egyenlő, egy és ugyanaz, de a melyet a munka napjaiban nem látunk a haza üdvéért mozgásba hozott alkatrészekről.

És mikor ennek az egybeolvadásnak és ennek a csodás mozgató erőnek a szemlélésébe merülünk, látomások támadnak szemeink előtt. Esmék, melyek az emlékezés vértengeréből, a tenger fölött sikongva röpködő elveszett lelkek százezrei közül támadnak, s e rémségek közepe is végtelen méltósággal emelkednek a világboltozat fölé: a márciusi eszmék. És amint föltertek a zenitre csodás, leirhatatlan fényzuhatag ömlik szét a mindenségben. A színek megváltoznak a fényben, a multak vértengereinek sötét biboros hullámai üditő illatba foszlanak, — az elveszett sikongó lelkek se rege a sferákat ardalító dallal rezegteti meg, s mindennek a fénynek, illatnak a hatása alatt a lelkekben a remény az égető vágyakozást enyhítő bizalommal, boldogító tudattá érlelődik, a márciusi eszmék feltétlen győzelmének tudatává: a multak, a jelen és a jövődök küzdelmeinek győzedelmi pálmájává; a szabadság, testvériség és egyenlőség immár végnélküli gloriifikációjává.

E tudatban, a győzelmi pálmákkal koszoruzva, ezen örök megdicsőülésben elvonulnak — előttünk a megizmosodott népek ezrei, élükön fejedelmekkel. És a népek ezrei között ott lesz a délczeg magyar nemzet is csodás átalakulásban.

Egymást átölelve haladnak,

egy dalt zengnek ajkaik. És amint így vonulnak a látomást látó előtt, ennek a tekintete valami elütöt fedez föl seregükben, ami nincs meg a többieknél. Diadal szekér, gördül utánnuk, amelyen örök bilincsekbe verve görnyed a sötét szörny, a visszavonás.

A márcziusi eszmék emléknepjüket ünnepeljük; a szabadság napkeltét. Mindenki magyar ma, pörölyt, fegyvert forgasson bár, vagy az ekeszarvát igazítsa s csak az idő méhében kelő aranykalászt termő magot hintsen.

Mért nem gyönyörködhetünk már a látomásoknak örök bilincsekbe vert sötét, undorító visszavonásában.

Dugovics Imre.

**Zselenszky Róbert üdvözlése.**  
Szarvasról táviratozzák tegnapi kelttel a „Bud. Tud.”-nak: A szarvasi szabadelvűpárt ma a következő üdvözlő táviratot intézte Zselenszky Róbert gróf országyűlési képviselőhöz: „Hazafias aggodalommal és feszült várakozással nézzük hazánk politikai és közgazdasági viszonyainak nehéz válságát. Az önálló vámtérület létesítését célzó veszélyes, kockázatos törekvésekkel szemben Nagyméltóságodban látjuk gazdasági létünk hatalmas védelmezőjét, akinek bátor állásfoglalása s a legmagasabb helyen kimondott bölcs szava a magyar gazdaközönség osztatlan meggyőződését tolmácsolja. Öszinte örömmel és hálás lelkesedéssel üdvözljük Nagyméltóságodat s a magyar közgazdaság védelméért folytatott hazafias munkálkodására áldást kérünk. A szarvasi szabadelvűpárt.”

## A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, március 14.

Annyira és oly igazán holt pontra jutottunk, hogy még a kombinációk is elnémulóban vannak. A Wekerle-féle formula, képviselőház és főrendiházi határozattal kikapcsolni a katonai kérdéseket a kabinet munkaprogramjából, két napig foglalkoztatta a politikusokat; hiva azon-

ban az ideának sem a jobboldalon, sem a balon nem akadt. Azt hisszük, hogy ez volt az első olyan megoldási mód, a mely minden táborban egyaránt ellenszenvet keltett.

A mai napon újabb idea nem vetődött fel és így a kibontakozás is pihent.

Addig is, a míg a felség Budapestre érkezett, a mi a jövő hét végén esik meg, fordulat a politikában nem várható.

Ha pedig a válság április hó 4-ig megoldást nem nyer, abban az esetben a szövetkezett ellenzék vezérőbizottságának az a határozata lép érvénybe, a mely szerint a szövetkezett ellenzék ilyen esetben a képviselőháznak április 4-re minden esetre összehívandó ülésén akcióba lép. Jelenti pedig ez azt, hogy a feliratot április 4-én benyújtja a szövetkezett ellenzék, április 5-ikére napi-rendre tüzeti és a vitában különösen arra a részre helyez majd súlyt, amely a válság elodázásának okával foglalkozik.

## Március idusa.

Ma a következő ünnepeket üli március idusának emléke etére.

Reggel 9 órakor istentisztelet, melyen a városi tisztviselői kar és a törvényszék birói és hivatalnoki kara testületileg vesz részt.

D. e. 10 órakor Hazafias ünnepély a Hungária nagytermében, a következő programmal:

Hymnusz, éneklí az Ipartestületi Dalárda.

Megnyitó beszéd, mondja Varga Károly.

Ünnepi beszéd, mondja Zsulyevits Antal dr.

Március 15-dike, költemény Ábrányi Emiltől, szavalja Ács Jenő dr. Szózat, éneklí az Ipartestületi Dalárda.

Este fél 8 órakor ünnepi lakoma.

Este a színházban ünnepi előadás lesz, melynek műsora a következő: Ünnepi nyitány (Kossuth nyitány) szerző György (Garay) A. Mór; Kossuth, alkalmi költemény, írta Balla Miklós, szavalja Falussy István; néma képlet; János vitéz.

Az izraelita templomban is hála-

# Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.**

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ezéggel legyen ellátva:

**F. Hoffmann-La Roche & Co.** vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

adó istentisztelet lesz ezen a napon reggel fél 9 órakor, amelyen Singer Bernát dr. főrabbi fogja ünnepi beszédben méltatni a nap nagy jelentőségét.

\* \* \*

A kereskedelmi egyesület este ünnepel saját helyiségében. Az ünnepi szónok Lányi Mór.

\* \* \*

Külön fog ünnepelni a m. á. v. altiszti kör. Ünnepélyét az altiszti kör helyiségében tartja, melyen a kör műpártoló osztályának tagjai fognak hazafias költeményeket szavalni. Borza Antal mondja az ünnep jelentőségét ismertető beszédet. Az ünnepi beszédet Dugovich Imre mondja.

\* \* \*

Ünnepelni fognak az összes tanintézetekben, ahol az igazgató-tanítók magyarázzák meg a nap jelentőségét, s a növendékek hazafias költeményeket szavalnak.

A főgymnasium önképző köre a saját kebelében szintén megüli a szabadság támadásának napját. A megnyitó és záró beszédet Kosztolányi Árpád igazgató mondja.

### Mai ünneplés.

A Szabadkai Szabad Lyceum-Egyesület ma délután tartotta meg a főgymnasium dísztermében 1848. márc. 15-ének, a magyar szabadság újjászületésének emlékűnnepélyét. Az érdeklődő közönség zsúfolásig töltötte meg a nagy helyiséget és mindvégig hazafias lelkesedéssel ünnepelte a diszes és magas színvonalu ünnepség szereplőit.

Az ünnepélyt a szabadkai dalegyesület Hymnusa vezette be, amelyet mindvégig nagy precizitással és igaz honfiai tüzzel adott elő a dalárda Kersch Mihály karnagy vezetése alatt.

Ezután dr. Bölcs József kulturatanácsnok, a Szabad Lyceum alelnöke lépett a szószékre és elmondta az ünnep jelentőségét fejtegető bevezető beszédét hangsúlyozva, hogy a Szabad Lyceum tagjainak lelkületét is áthatja ama mystikus lelkesedés, amelylyel az egész magyar társadalom minden egyházi vagy világi tagja erre vonatkozó intézkedés hiányában is a magyar szabadság hajnalhasadásának emlékezetét ünnepli. Lelkes és nagy szónoki lendülettel tartott beszéde élénk viszhangra talált e nagy-zámu hallgatóságban.

Utána Patyi István a helybeli tanítónőképző nagy képzettségű tanára állott a dobogóra és elszavalta „Petőfi” című költeményét. A poetikai szépségekben gazdag költemény, a mely méltó helyet foglalhat el a hazafias költészet legkiválóbb alkotásai között frenetikus tapsokra ragadta az ünneplő közönséget. A gyönyörű költemény befejező két versszakát itt közöljük:

Szép magyar menyecskék, ti szép magyar

lányok,  
Felszázada mult már költök halálának,  
De szívetek most is dalait dobogja,  
Szemetek dalától ragyog föl lobogva!  
Vigyen a képzelet ragyogó fehérbe,  
A segesvári harc vérese mezejére,  
S öntözzétek tele harmat helyett könnyel,  
Áldástok virágát szórva rá özönnel!  
S magyar ifjak! esküt tegyetek egy szálig,  
Hogy zászlója alatt küzdötök halálig.

S ha ránk vihar csapna, vészes, tán utolsó:  
A „Talpra magyar”-ra megnyíl a koporsó  
Éjfélkor röggé vált magyar daliáknak  
Délceg alakjai a földből kíválnak,  
S lelkük, mint futó tűz, ragyogva, lobogva  
Száll a hadak útján siri hadsorokba...  
Harcú tűz fölhaszn: ők mind közénk állnak,  
S tüzszemébe nézünk százezer halálnak!  
A világ törhet ránk, örökre hiába!  
Száz zsarnok sem hajthat minket rabigába!

Az ünnepély programjának kö

vetkező pontja *Loósz* István főgimnáziumi tanár felolvasása volt „Küzdelem a magyar nyelvért” címmel. Középkorunk nagy tudású tanára széles történelmi alapon ismertette mindama változatos küzdelmeket, melyeket a magyar nemzet évezredek multjában a nemzeti nyelv érvényesüléseért folytatott. A nagy gondnal és ékes nyelvezettel megírt alkalmi ismertetést, nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság.

A felolvasás után ismét Patyi István lépett a hallgatóság elé és elszavalta Ábrányi Emilnek a jelenkor legnagyobb magyar lyrikusának „Március idusa” című költeményét annyi hévvel és nemes pathoszal, amennyi csak egy igaz magyar ember lelkéből törhet elő.

A diszes ünnepség méltó befejezése volt a dalegyesület által előadott „Szózat”, melyet állva hallgatott végig a társadalmunk színjává álló közönség.

## A szabadkai női iparegyesület.

Az egyesület ma délután tartotta a városháza tanácstermében, első ülését *Weszelyné Balajthy* Ilona elnöklelete alatt, melyen a közgyűlés határnapját, a közgyűlés tárgysorozatát állapították meg és az egyesület életbeléptetésére vonatkozó javaslatokat tárgyalták. A tágas tanácsterem megtelt az ügy iránt érdeklődőkkel, akik között legtöbb nő volt. Jelen voltak: dr. Kertész Sándorné, Manojlovics Vladiszlávné, Czéner Andorné, Békeffy Gyuláné, Csink Ilona, Belányiné, Eperjessy Béláné, Mérey Ágostonné, Homonnayné, Freudenberg Zsigáné, Lányi Mórné, özv. Hidegh Árpádné, Kovácsics Károlyné, Sztójkovic Dušané, Tálasy Irma, Kramer Antalné, dr. Zsulyevits Antalné, Fábrián Gyuláné és leánya, Mamusich Benedekné, Kosztolányi Árpádné, Wilhelm Adolfné, Toncs Gusztávné, özv. Lénárd Istvánné, dr. Patek Jenőné és leánya, Kovács János főmérnökne. Szegheő Fülöpné, Korossy Emilné, Biró Károly polgármester, Bölcs József dr. tanácsos, Békeffy Gyula dr. Schwartz Péter, Lukácsy István, Hegedüs Lénárd.

Az egyesület elnöklője Veszelyné Balajthy Ilona nyitotta meg az értekezletet, s ismertette az egyesület céljait, amelyek közül a legfőbb a munka megszerettetése. Ebből tért át azután az egyesület feladatának ismertetésére, amelyek közül különösen a tanítást emelte ki.

Az éljenzéssel kísért beszéd után Reisner Lajos, titkár jelentette, hogy az alapszabályokat a miniszter elvben jóváhagyta, csak egyes pontjait akarja megváltoztatni. A változásoknak a titkár indítványa értelmében történt elfogadása után az alapszabályoknak újból leendő felterjesztése határozatott.

Az elnök ezután bejelentette, hogy az egyesületnek 20 alapító, 20 pártfogó, 146 rendes és 71 pártfogó tagja van.

Elhatározták az elnök előterjesztésére, hogy a helybeli női ipariskolát átveszik, s igazgatónőjévé Harrisné Major Ilonát választották meg. Átvették a tanintézet felszerelését és további felszerelésekre 400 koronát szavaztak meg. A tanintézetbe a diszmunka tanítással megbízandó igazgatónőn kívül egy felső és gyermekruha és egy fehérnemű varrást tanító tanítónőt fognak alkalmazni.

A költségvetési hiány fedezésére

a közoktatásügyi és kereskedelemügyi minisztereket kéri föl s segélyt kérnek a helyi pénzügyintézetektől is. A segélyt kérő küldöttség tagjaivá megválasztottak: Veszelyné Balajthy Ilona elnöklése alatt Hartmann Rafaelné, dr. Kertész Sándorné, dr. Manojlovics Vladiszlávné, Czéner Andorné alelnökök és özv. Hidegh Árpádné és Freudenberg Zsigáné választmányi tagok. A tisztelgés a polgármesternél csütörtökön d. e. 10 órakor történik.

Az ipartelep bizottsági tagjaivá megválasztottak: Purgly Sándorné, Geiger Adolfné, Mamusich Lázárné, Kramer Antalné, Kovács Jánosné, Kosztolányi Árpádné, Wilhelm Adolfné, Pirnitzer Vilmosné, Vojnich Máténé, dr. Reisner Lajosné, Halbrohr Adolfné, Csink Ilona, Láng Mária, Révész Ernőné, Lyubibratics Kelemenné, Patek Jenőné, Dominusz Simonné Vécsey Emilné.

A választmány férfi tagjaivá: dr. Biró Károly, dr. Eperjessy Béla, dr. Purgly Sándor, Kovács János, Gyelmis Gerő, Montallion József, Kunetz Albert, Boholy Imre, Milkó Mór, Lukácsy István, Hegedüs Lénárd, Freudenberg Zsigmond.

A közgyűlés határnapjait f. évi március hó 29 dikén tüzték ki, mire elnök az értekezletet berekeszti.

## A háboru.

London, márc. 14.

A Reuter-ügynökség tudósítója jelentti Fuzanon át 12-iki kelettel Kuroki mukdeni táborból: Óráról-órára teljesebben látni az oroszok vereségének nagyságát. Ma este a csatateren maradt halottak számát 25000-ben állapították meg, amivel az oroszok összes vesztesége 100 000 főre szaporodik fel. Ötven hatvanezer embert elfogtak. Több mint 70 ágyut zsákmányoltak. A lövészek és kéziletek óriási tömege jutott a japánok kezébe. A japánok veszteségei nem mulják felül az előbbi nagy csaták veszteségeit még Kuroki seregében sem, melynek nem volt több mint 5000 halottja és sebesültje.

Az oroszok mukdeni visszavonulása 9-én kezdődött és csak akkor kezdett bomlodozni, amidőn az oroszok észrevették, hogy visszavonulásukban a japán gyalogság és tüzérség fenyegeti őket. Tegnap egy japán hadosztály több orosz ezredet talált, amelyek a tienlingi úton vonultak vissza. A japánok leereszkedtek a magaslatoikról — szembeszálltak az oroszokkal, kik vonalukat át akarták törni. Kemény küzdelem után, melyben a japán ágyuk nagy hatással voltak, megadta magát 4000 orosz tüz ágyuval. A japánok közül százan estek el.

Washington, márc. 14.

Diplomácia körökben azt állítják, hogy úgy Oroszország, mint Japán nemsokára összerokad amaz óriási pénzügyi terhek alatt, melyeket a háboru rótt reájuk. Hir szerint ama semleges hatalmak egyikének képviselője, amelyek legjobban érdekelt vannak a háboruban, jelentést tett kormányának arról, hogy van remény arra, hogy titkos tárgyalás folyik Oroszország és Japán között a békefeltételek megállapítása végett. Egyéb diplomáciai forrásból az hirlük, hogy az első tárgyalások színhelye a csatater lesz.

Tokio, március 14.

Az oroszok veszteségeit Szingkingnél, Csingkecsöng február 24-én történt megszállásától fogva, a következőképen állapítják meg: 2200

fegyver, 6 gépfegyver, 320,000 fegyvertöltény, 11,500 gránát és shrapnel, 33 mértföld hosszú-águ tábori vasuti sín, 440 kocsi, — valamint számos egyéb készlet stb. Az oroszok Szingkingnél 1200 halottat hagytak, 80 embert elfogtak. A veszteségeket e vidéken 20,000 főre becsülik.

London, márc. 14.

A Reuter-ügynökség niucsvangi jelentése szerint a kínai vasutak igazgatósága az inkau-szinmingtini vonalon egész forgalmat beszüntette és elrendelte, hogy az összes üzemi anyagot Kincsauba szállítsák, hogy elkerüljék a semlegdségnek a japánoktól való megsértését akiknek számára a minap nagy tömeg rizst szállítottak Szinmingtímbé.

## HIREK

### TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 14. D. u. 5 órakor a Szabad Lyceum hazafias ünnepe a főgimnázium dísztermében.

Március 14. este. A szabadkai gazdakör ünnepi lakomája a Bány-szálloda kistermében.

Március 18 d. u. 3 órakor. A szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság kebelében megalakult kölcsönös segélyező szövetkezet közgyűlése, az intézet helyiségében.

Március 19 d. e. 10 órakor, a Szent-Rókus című temetkezési egyesület közgyűlése a volt Hungária szálloda nagytermében.

Március 26. A szabadkai löverseny-egylet közgyűlése.

Április 12. A szabadkai általános Ipartesület közgyűlése d. e. 9 órakor a Hungária épület nagytermében.

— **Fabinyi Ferenc kurlai tanácselnök.** Fővárosi hiradás szerint legközelebb nagyobb változások várhatók a felsőbb bíróságok körében. Fabinyi Ferenc a szegedi kir. ítélőtábla elnöke a kurlai üresedésben levő egyik tanácselnöki állásra van kizemelve, az ő helyére pedig a tábla elnökül Péchy Aurél kir. ítélőtáblai tanácselnök kinevezése van tervbe véve.

— **A csendőrség köréből.** Borbás Béla szegedi m. kir. II. csendőrkörületbeli főhadnagy-számvivő és Matéka János VII. csendőrkörületbeli főhadnagy számvivő kölcsönösen áthelyeztettek. Kocsis György hadnagy-számvivő a szegedi csendőrkörületi parancsnokságtól Kolozsvárra, Magyar Gábor I. oszt. törzsdörmeister pedig Szegedre, a II. csendőrkörület törzséhez helyeztetett át.

— **A kórházi alkalmazottak fizetése.** A helybeli közkórház alkalmazottai, mint azt már hírül adtuk, a városi tisztviselők fizetés javítása alkalmából, a kórháziügyi bizottság elé terjesztett beadványukban felujtatták fizetés rendezésük elintőzését. A kórháziügyi bizottság a kérelem tárgyalását a f. hó 7-iki, szombati ülésre lőzte napirendre.

— **A szinügyi szabályrendelet.** A szabadkai szinügy tengeri kigyója, a szinügyi szabályrendelet ismét leérkezett a belügyminiszteriumtól, ahol újabb módosításokat kívánnak rajta. A miniszter legfőbb óhaja az, hogy a szinügyi bizottság elnöke a város polgármestere legyen és éppen ezért üdvös dolognak tartjuk, hogy bár hosszas huza vona után, a vidéki szinészet legfelőbb fórumának óhaja értelmében, a szabadkai szinügyi viszonyok konsolidálására, ez legyen a leghelyesebb megoldás. Közigazgatásunk feje ugyan el van halmozva

teendőkkel, de hisszük, hogy mégis meg fogja hozni ama újabb áldozatot, hogy a színügy élére állva, komoly tevékenységével rendbehozza színügyünk vizsás állapotát. Remélhetőleg most már a kisebb jelentőségű módosítások eszközölése után a legközelebbi közgyűlés elé fog terjesztetni a színügyi szabályrendelet és a jövő szini idény kezdetén már érvényben leend.

— **A katonai pálya megkönnyítése.** A honvédelmi miniszter leiratban értesítette a városi hatóságot, hogy a katonai iskolákba leendő felvétel végett a pályázók május 25-ig adják be folyamodványukat. Ezzel kapcsolatban figyelmeztet ama körülményre, hogy a következő tanévben már magyar és német lesz az előadási nyelv, miáltal a nem német ajkuak részére a katonai pálya lényegesen megkönnyítve lett. A leiratot most kiadják a községi elemi és a polgári fiú iskolák igazgatóságának, hogy a tanuló ifjúságot annak tartalmával körülményesebben megismertessék.

— **Halálozások.** *Vojnics Z. Miksa* ma reggel Zobnatica-pusztán hirtelen elhunyt 77 éves korában. Az elhunytban dr. *Vojnics Ferenc* városi I. aljegyző nagyatyját gyászolja. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki. Alulírottak szomorú szívvel jelentik atyjuknak, illetve nagyatyjuknak *Vojnics Z. Miksának* folyó hó 14-én reggel 3 órakor Zobnatica pusztán élete 77-ik évében történt váratlan elhunytát. A boldogult hült teteme folyó hó 15-én délután 4 órakor fog az ugynevezett zentai temetőben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő gyászmise folyó hó 16-án délelőtt 10 órakor a Szt.-Györgyi plébánia templomban fog az Úrnak bemutatni. Szabadkán, 1905. évi március hó 14-én. Béke hamvaira! — *Zsótér Ilona* f. hó 12-én reggel hosszabb szenvedés után 22 éves korában elhunyt. Temetése tegnap délután volt nagy részvét mellett.

— **Szurkálás Reinitz-falván.** A szegedi-uti Reinitz-falván tegnap nagy verekedés volt, melynek áldozata *Füleki István* 42 éves cipész. *Füleki* nek ugyanis rokonaival volt valamelyes véleménykülönbsége, miből kifolyólag összekaptak és a rokonok az ellenkező cipészt négy helyen megszurkálták és fejét is beütötték. Súlyos sebeivel a mentők a közközházba szállították.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: *Szabó Boldizsárné Horváth Mária* 54 éves, *Temunov Ferenc* 19 éves, *Dulics József* 1 hónapos, *Patócska Jánosné* 70 éves, *Kopunov Miklós* 4 hónapos, *Noll Mátvás* 1 hónapos, *Prokes Kálmán* 1 hónapos, *Tóth Teréz* 6 éves, *Héli Jakabné* 67 éves. Eljegyzés: *Vig Mátvás*—*Pék Verona*.

— **Mi a tüdőkatharus?** Amikor a tuberkulózist gyógyíthatlan betegségnek tartották és a tuberkulózis diagnózisa egyenlő volt a halálos ítélettel, óvakodtak ezen szó említésétől és az enyhébben hangzó tüdőkatharust választották helyettesül. Ma, amidőn a tuberkulózis gyógyíthatása bizonyított tény, nem szükséges már ily eszközöz folyamadni. Ellenkezőleg, minél előbb konstatálják az igazi diagnózist, annál biztosabban lehet ellensúlyozni a hatást. Mint kiváló jó szert a tuberkulózis ellen az orvosok a tiszta levegő- és légkurák mellett a »Sirolin«-t ajánlják. Ezen szirup, mely ugy a légkurák támogatásaként és mint önnálló gyógyhatású szer már számos beteg-

nek gyógyulást, illetve enyhítést hozott, már a legcsekélyebb tüneteknél veendő, annál is inkább mivel a »Sirolin« egyszerű hurut- és légzőszervek katarusánál is előnyösen hat.

## Innen onnan.

Egy fiatal asszonyka korholólag fordul a szakácsnéjához:

— Tegnap egy katonát láttam a konyhában igazán nem értem . . .

En sem. Bizonyosan a kulcslyukon nézett be nagysága.

\* \* \*  
Lacikát muzeumba viszik, ahol sok a kitömött ragadozó. Az orosz lán előtt Lacika szepegni kezd,

— Mit félsz attól az oroszlántól, hisz ki van tömve . . .

— De hátha rosszul van kitömve, mondja Lacika könnyeit törülgetve.

\* \* \*  
Egy vidéki lap szerkesztője üzeni a következőket olvasóinak:

Többeknek: Az új tizkoronásokról nem irhatunk bírálatot. A kiadó cég, az osztrák-magyar bank, ugyanis olyan figyelmetlen volt, hogy elfelejtett szerkesztőségünkbe tiszteletpéldányokat küldeni. A mikor ezt konstatáljuk, mélyszéges megvetésünket tolmácsoljuk a figyelmetlenség miatt. Mindössze az a tudat vigasztal bennünket, hogy hátralekös előfizetőink meg fogják velünk ismertetni a szépnek mondott új banknótákat.

Hogy a hátralekös előfizetők siettek-e eleget tenni a gyöngéd felszólításnak, azt nem sikerült megtudnunk. Valószínű, hogy csak akkor fognak reagálni a felszólításra, ha majd újból megváltozik a tizkoronás bankjegy formája. Mert ilyenek az utófizetők.

## SZINHÁZ.

### Heti műsor.

Szerdán: János vitéz (diszeldadás).

Csütörtökön: János vitéz.

Pénteken: New-York szépe, op.

Szombaton: Arany patkó.

Vasárnap d. u.: Aranylakodalom.

este: Tavasz, operette.

Hétfőn: Az emigrans, szinmű (ujdonság).

—  
**János vitéz**, a gyönyörű zenéjű operette összes hangjegyei zongorára 2 füzetben ára 6 korona, cimbalomra 3 korona. *János vitéz teljes szövege* 2 korona. — *Hercegy Ferencz: A honszörz* A modern irodalom legnépszerűbb szerzőjének e munkája, úgy mint minden eddigi műve, eseményekben gazdag és változatos, mely ajánlásra nem szorul. *Ára 4 korona.* Kaphatók *Heimann Mór* könyvkereskedésében. Vidékre bérmentve küldetik.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

### Elmaradt bűnügyi főtárgyalás.

A kir. törvényszék büntető tanácsa mára tüzte ki tárgyalásra a 24 rendbeli betöréses lopás büntetével vádolt Nagy Barna József (Kánya) bűnyét, a ki már a vizsgálati fogságból is egy ízben meg akart szökni. A főtárgyalást azonban el kellett halasztani, mert Szerdahelyi Sándor, a büntető tanács elnöke ágyban fekvő beteg. A nagy hírhedségű vádlottat, a ki hosszú időn át a délvidék réme volt, most Ujvidékre fogják szállítani és az ottani törvényszék előtt 30 rendbeli büntetéért fogják felelőségre vonni. Innen ismét visszakerül Szabadkára és a tárgyalás megtartása után Nagybecskerekre fogják továbbítani, ahol szintén egész csomó bűnyü-

ben fog mint vádlott szerepelni. A mindössze körülbelül 90 rendbeli büntetett letárgyalása után összbüntetést fognak kiszabni a nagy stíliu betörések hő ére.

## TAVIRATOK

### Titokzatos gyilkosság.

**Magyar Kanizsa**, márc. 14. A napokban Orosz-Dénes és Valkány torontálmegyei községi országuton egy ismeretlen férfi holttestét találták. A vizsgálat gyilkosságot állapított meg.

### Együtt a halálba.

**Trencsén**, márc. 14. Ó-Beszterce községben Kern erdőszgyakornok és Bescheidner főerdész Róza nevű szép és művelt leánya strychninnel mégmérgezték magukat. Szörnyet haltak.

### Oriási pestis-járvány.

**Budapest**, március 14. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség valparazói jelentése szerint Port-Isaguában (Tarapacca kerület) fekélyes pestis keletkezett. Hír szerint százával hullanak el az emberek és egész városok néptelenednek el.

### Tömeges politikai gyilkosságok Törökországban.

**Berlin**, márc. 14. Konstantinápolyi hírek azt újságolják, hogy a Yildiz-ben óriási a rémület, mert egész sereg előkelőség megszökött. A rémület tényleg nagy, de — mint ide jelentik, nem az rt, mert néhány ur eltűnt, hiszen a hiszen a Fényes kapu intézősége megmondhatná, hogy a megfojtott urakat az Arany-szary melyik részén tüntették el a tengerbe, hanem azért, mert ezek az urak egy nagykiterjedésű összeesküvésnek voltak részesei és vezetői, ez az összeesküvés pedig palotaforradalmat és detronizálást tervezett a mi persze a szultán életébe került volna. A portánál most óriási a sürgés-forrás és valószínű, hogy a tegnapi eltűnéseket még mások is fogják követni.

## REGÉNY CSARNOK.

### Sötét hatalmak.

8  
— Ismered megállapodásukat, szólalt meg a nő rövid pihenés után ajkán az előbbi gunyos mosolylyal. E beszélgetésünk célja az, hogy erre figyelmeztessetek.

— Azt hiszem, erre holnap is lett volna idő, válaszolt az ülnök.

— Talán nem tartasz annyira szivtelennek, beszélt Sternfeldné mosolyogva, hogy a vőlegényt lakodalmanak estéjén zavarjam, ha nincs fontos ok, ami ezen időrablást menti.

— Beszéljen hát, szólott az ülnök megadással.

— Ismered a helyzetemet, kezdé Sternfeldné. kényelmesen dölve hátra a karosszékben. Az egész világ megmérhetetlen gazdagnak tart, a hiteltem határtalan. Tudod, hogy ez a fény, ez a pompa, amely környez csak külsőség, látszat. Ismered az okot, miért lakom ebben a házban, mért tartom ezt a szolgasereget. Wittgenstein milliomos szeret, jogos reményeim vannak, hogy . . .

— Hát menjen férjhez Wittgensteinhez, szólott közbe gunyosan az ülnök.

— Most nincs ideje a tréfának, folytatta Sternfeldné, s a szemében harag villámlott. Remélem, hogy

megjegyzésem, csak rosszkor alkalmazott tréfa volt, mert hiszen ismered az okokat, mért utasítottam vissza egész mostanig Wittgenstein ur ajánlatait, jobban mondva mért nem adtam neki kötelező választ. Amíg ő él, addig nem szabad férjhez mennem, amíg él, addig ehhez a nyomorult élethez vagyok bilincselve, amely csak látszat. De az a koldus nem fog élni, beszélt fenyegető hangon a szép asszony és arca vörös lett a felindulástól, szeméből a gyűlölet villámai cikáztak, nem nyugszom addig, míg nem akadok tartózkodási helyére, s akkor majd találom módot és eszközöket, hogy akaratom rabszolgájává tegyen. Izgatottan járt kelt a szobában, hogy elvesztett nyugalomát visszanyerje. Az ülnökön, amint nézte, a félelem, egy neme az undornak vett erőt.

— Végezzünk, szólalt meg; távollétünk feltűnhetnek a társaságnak. Sternfeldné visszanyerte a nyugalomát.

— Igen végezzünk, szólott leülve és átható pillantást vetve unokaöcsésére. Tudod, nagyon a szívemen viseltem, hogy ezt az egyességet, melyet ma kötsz, létesítem. Elég fáradtságomba került ezt a gazdag, nemes örökösöt rábírn, hogy a polgári származású, fizetéstelen ülnökhöz menjen feleségül.

— Köszönöm a fáradozásait, felelte komoran az ülnök, de amint tudja, ez az egyesség ellenkezik érzelmeimmel s csak az ön sürgetéseinek engedtem.

— Tudom, mosolygott Sternfeldné, de nekem, a te nagynénédnek tudnom kellett, mi válik a te javadra. Szegény voltál, akár csak én, s alapos okaid voltak helyzeteden változtatni. Volt egy váltód, amelyről azt beszéltek . . .

Az ülnök felugrott.

— . . . hogy hamisított, folytatta nyugodtan Sternfeldné, és én, a te nagynénéd megmentettelek a fegyháztól, áldozatok árán váltva be ezt a váltót.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptalajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

### Köszönő nyilatkozat.

Mindazoknak, a kik felejtethetetlen testvérünk és rokonunk Berkes István m. kir. honvédszázados és törzstiszt jelölt elhunytá alkalmából részvétükkel igyekeztek fájdalunkat egyhíteni, ez uton fejezzük ki köszönetünket.

A gyászoló család.

### Nyiltér.)\* Nyilatkozat.

Félreértés elkerülése céljából szükségesnek tartjuk közzétenni, hogy testvérünk és rokonunk Berkes István m. kir. honvédszázados törzstisztjelölt temetése alkalmával a katonai zene az elhunyt végakarata folytán mellőztetett.

A gyászoló család.

\*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk

**A KATONA-féle Növényesszencia-Fluid** egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb HÁZI GYÓGYSZERREKNEK.

**Páratlan!! Nélkülözhetetlen!!**

Tessék egy próbát tenni, s mindenki meg fog győződni az egyedül valódi, s évek óta forgalomban levő KATONA-féle jó illatú, igazi Növényesszencia-Fluidról „K. A.” védjeggyel, annak gyógyerejéről és hatásáról. —

**Valódi KATONA-féle**

**„K. A.” Növényesszencia-Fluid**

nek egyetlen magyar családnál sem szabadon hiányozni és hogy ezen kellemes illatú fluidot a legszegényebb is megszerezhesse magának, az árak oly olcsón vannak szabva, mi zerint

**1 próba-lüveg 20 kr. = 40 fillér.**

**12 lüveg 4 kor. póstadijjal együtt.**

**KATONA-féle Növényesszencia-Fluid** teljesen és biztosan gyógyít minden gyengeségben, étvágytalanságban

**KATONA-féle Növényesszencia-Fluid** megszünteti a gyomor- és hasgörcsöt, gyomorrendetlenségnek minden nemét.

**KATONA-féle Növényesszencia-Fluid** kitűnő szer savanyu felbőfögés, veseégs, fejszédülés ellen. Eltávolít gyorsan a sárgaságot, váltólázt, hideglelést, vérzavart és ájultást.

**KATONA-féle Növényesszencia-Fluid** megszünteti a szivszorulást, légzési zavaroakat, fülzugást, fogfájást, a száj rossz szagát, kólika mellfájdalom, tüdőbántalmak és vérszegénység ellen. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a testi erő fokozódását, a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Pontos használati utasítás mellékelve van!! Mint külszer „KATONA-féle Fluid” néven ismeretes, igazán népszerű házi szer, már több mint 20 év óta fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fényesen bizonyult köszvénynél, esuznál, tagszagattásnál, stb.-nél. — A föld összes országaiban nagy elterjedésnek örvend és biztos hatásánál fogva oly elismerésre talált, hogy minden betegnek bátran ajántható! — — — Utasítás mellékelve!

Minden megrendelés pontosan címzendő  
**csak: KATONA ÁGOSTON**  
gyógyszertára a Szent Háromsághoz,  
**SZABADKÁN,**  
VIII. kör Csernovics-utca.  
Budapest: Török József gyógyszer-tára, Király-utca.

ugyan ezen hónap 25-ig bezárólag szóbelileg avagy írásban igazolni.

A választói jog bizonyítékai a fent idézett törvények 14. és 15. §§ ai szerint:

Az adómennyiségére nézve az adókönyv, adóhivatali bizonyítvány, adó-főkönyvi kivonat;

A föld és ház tulajdonjogára nézve kétség esetén a telekkönyvi kivonat; a földmennyiségére néve földadó telekkönyvi (catasteri) kivonat;

Közbirtokossági közös birtoklásnál a közös birtokban vagy jövedelemben való részesülés egyéni arányára nézve közokirat, vagy oly közbirtokossági jegyzőkönyv, mely már a közös jövedelem felosztása alapjául szolgált.

A nem telekkönyvi tulajdonosnak a választói jog megadatik, ha kimutatja:

a) hogy az ingatlan birtokában van;

b) hogy azon ingatlan tulajdona örökösödési jogon vagy jogügylet alapján, avagy közbejött birtokrendezés folytán őt illeti;

c) hogy vagy az örökösödési eljárás, folyamatban van, vagy pedig ha nincs, az örökösödés, illetőleg a tulajdon átruházását tárgyazó jogügylet a jogilleték kiszabása végett bejelentetett;

d) hogy azon ingatlan után járó adót az igénylő fizeti, vagy az más által de helyette fizettetik.

Ezen esetekben is azonban csak akkor illeti az igénylőt a választói jog, ha azon személy, kinek tulajdonjoga a telekkönyvbe be van vezetve, a választói jogot ugyanazon ingatlan alapján igénybe nem veszi.

Minden választó lakhelye után lesz felvéve a választói névjegyzékbe. Ha azonban azon ingatlan birtok, kereskedelmi, — gyár, — vagy ipartelep, melyre valaki választói jogosultságát alapítja, más községben, vagy más választó kerületben fekszik, az össze-iro küldöttség előtt akár írásban akár szóban kifejezett kívánatára azon választó kerületbe vagy körbe át fog helyeztetni.

Szabadkán, 1905. évi márc. hó 11.

**Mucsy György** s. k.

az I. összeíró küldöttség elnöke

**Haverda Mátyás** s. k.

a II. összeíró küldöttség elnöke.

**Magyar királyi államvasutak Budapesti jobbparti üzletvezetőség.**

4769/905. szám.

**Pályázati hirdetés.\*)**

A szabadkai állomáson létesítendő gép- és kazánház, valamint egy 6.0 méter belső átmérőjű és 5.0 méter belső mélységű vizgyűjtő akna megépítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkákra vonatkozó bővebb adatok, a gép és kazánház terve, továbbá az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költség-számítás, nemkülönben az építési szerződés tervezete az alírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának (Külső-kerepesi uti ház-csoport) hivatalos helyiségében, avagy szabadkai osztálymérnökségünknel a hivatalos órák alatt megszereshetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb 1905. évi március hó 28-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (ütkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a Szabadka állomáson építendő kazán és gépház, valamint egy vizgyűjtő akna létesítésére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb 1905.

évi március hó 27-ig déli 12 óráig 1200 korona, azaz egyezer és kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunkban (Külső-kerepesi uti ház-csoport) lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi — 14 napnál nem régiebb — utolsó árfolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Pósta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fentartjuk.

Budapest, 1905. március 8.

**Az üzletvezetőség.**

\* Utánnomás nem díjaztatik.

4873/905 szám.

**Hirdetmény.**

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonához tartozó alábbi ugarföldek 1905/1906. gazdasági évre alább megjelölt időben és helyen őszi vetés alá haszonbérbe fognak adatni u. m.:

**F. évi március hó 15—16 én reggeli 9 órakor a helyszínén:**

1. Bajmok kaponyai I. nyomás 24<sup>1201</sup>/<sub>1600</sub> hold (2 és fél holdanként kukoricaültetés alá.)

**F. évi március hó 28-án reggeli 9 órakor a helyszínén:**

2. Tompa katonai III. ny. ugarföld 160 lánca.

**F. évi március hó 29-én reggeli 9 órakor a helyszínén:**

3. Tompa keletibei I. ny. ugarföld 95<sup>1</sup>/<sub>2</sub> lánca.

**F. évi március hó 30-án reggeli 9 órakor a helyszínén:**

4. Tompa közötti I. ny. 117<sup>1220</sup>/<sub>2000</sub> lánca.

**F. évi április hó 1-én reggeli 9 órakor a helyszínén.**

5. Szegedi fasor melletti IV. ny. ugarföld (1—1 láncaos parcellákban) 18<sup>1600</sup>/<sub>2000</sub> lánca.

**F. évi április hó 2-án reggeli 9 órakor gazd. ügyosztályában.**

6. Nagyfényi III. nyomás ugarföld 81<sup>180</sup>/<sub>2000</sub> lánca.

**F. évi április hó 3., 4. és 5-én reggeli 9 órakor a helyszínén.**

7. Csantavéri uradalmi III. nyomás ugarföld 748<sup>681</sup>/<sub>1600</sub> hold.

**F. évi április hó 8-án reggeli 9 órakor a helyszínén**

8. Bajmok kaponyai II. ny. ugarföld 311<sup>260</sup>/<sub>1600</sub> hold.

**F. évi április hó 12., 13., 14. és 15-én reggeli 9 órakor a helyszínén.**

9. Bajmok uradalmi III. nyomás ugarföld 1022<sup>200</sup>/<sub>1600</sub> hold.

Megjegyeztetik, hogy a kukoricaültetés alá adandó földek után járó haszonbér — az árverés alkalmával azonnal, az ugarföldek után járó haszonbérből az árverés leütése alkalmával láncként illetve holdanként csak 10 korona fizetendő, amely összeg folyó évi szeptember hó 1-ig a haszonbéri össze fele részéig kiegyenlített, míg a fennmaradt másik fele rész haszonbér folyó évi december hó 1-ig fizetendő be a városi házipénztárba.

Egyéb árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1905. évi március hó 4-én.

**A városi tanács.**

**KIS HIRDETÉSEK.**

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

**16 öl hasáb nyárfa** a selyemgubó gyár közepében együttesen eladó. Öle 6 frt 50 kr. Cim a kiadóban.

**Tüzmentes pénzszekrény,** 2-ös számú, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

**Lakás változás.** Özv. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

**Jó vasalóné** ajánlkozik házhoz, házhoz kívül is elvállal kávéházit és vendéglőt. Baláné, Kossuth-u. Dominusz ház, házmesteri lakás.

**Könyvelésben** járta egyén délutáni foglalkozást keres. — Ajánlatok „könyvelő” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

**Ibolya** Lakásomat változtattam, kérésem, lehetséges volna-e a személyes megismerkedés mert a kívánság gyötör. Válaszát kérem diskréció mellett B. I. jelige alatt a kiadóba küldeni.

**Antikvárium.** Könyv-, papír-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigareta papír 100 drb-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

**Néhai Piro Jozsi**  
**Orchesterhegedűje**  
eladó

**Lakást keresek**  
azonnali beköltözködéssre  
1 szoba, konyha és kamrával  
Cim a kiadóhivatalban.

Saját termésű és készítésű több ezer darab fanyelű

**cirokseprő**

(olasz cirok)

eladó.

Ugyanott elsőrendű ludasi nád nagyban és kicsinyben kapható VI. kör, Lajos-utca 590. szám

**200 hektó**

bácsalmási szőlőtelepemen termelt kitűnő minőségű

vegyes fajta 4—5 éves fehér asztali bor

eladó.

**Martinovics Béla**

Szabadka, Széchenyi-tér 101.

**Megvételre keresek**

egy nagyobb kiterjedésű

**szőlő-telepet**

épülettel vagy anélkül, lehetőleg a városhoz közel, esetleg a szegedi uton. Cim a kiadóhivatalban.

**Palicson**

egy szép kényelmes villa eladó

Cim a kiadóhivatalban.

**Hirdetmény.**

A központi választmány által az 1906. évre érvénynyel bírandó választói névjegyzék kiigazítására kiküldött összeíró küldöttségek folyó évi március hó 20-án a városi adóhivatalban megkezdik működésüket.

Az 1874. évi XXXIII. t.-c. 36. §-a alapján mindenkinek joga van választói jogosultságát ezen összeíró küldöttségek előtt március hó 20-tól